

SAKSBEHANDLER
Jostein Løvdal

VÅR REF.
20/11140-4

DERES REF.
2019/21036

VÅR DATO
12.01.2023

DERES DATO

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Se mottakerliste

Østmarka nasjonalpark - Høring av verneforslag - Ulike alternativer til vern

Riksantikvaren viser til høringsforslaget fra Statsforvalteren 15.10.22. Oslo kommune og Viken fylkeskommune er kulturmiljømyndigheter for området som verneforslaget omfatter, og vi viser til deres uttalelser. Vår uttalelse begrenser seg til enkelte overordnede forhold.

Østmarka har en mangfoldig og rik kulturhistorie, mange kulturminner og kulturmiljøer, og et landskap som i betydelig grad er preget av menneskets bruk gjennom lang tid. Her er blant annet spor etter bosetting, næringsutøvelse og transport og fra fremveksten av moderne friluftsliv. Dette er godt beskrevet i fagrappporten for kulturminner og kulturmiljø som Byantikvaren i Oslo og Viken fylkeskommune har utarbeidet med verdifull hjelp fra frivillige.

Verneform, forskrifter og forvaltning av Østmarka bør utformes for å ta vare på, skjøtte, vedlikeholde, tilrettelegge og formidle kulturmiljøverdiene – selvsagt med hensyn til de store naturverdiene som også skal ivaretas. Kulturmiljø og kulturhistorie vil på den måten være en viktig del av opplevelseskvalitetene og berike friluftslivet innenfor det vernede området.

Valg av vernealternativ

Vi støtter Statsforvalterens hovedforslag (alternativ 1) om å opprette en nasjonalpark etter naturmangfoldloven og et friluftslivsområde etter markaloven. Begge disse verneformene er godt egnet til å ta vare på kombinasjonen av natur- og kulturmiljøverdier og fremme friluftslivet. Naturresevat er ikke i samme grad innrettet mot å ivareta de ulike hensynene som er til stede og som bør tilgodeses i Østmarka.

Vi har ingen merknader til avgrensningen av verneområdene.

Verneforskrifter

I formålsbestemmelsen for friluftslivsområdet (§1, første ledd) bør det gå klart frem at kulturmiljøhensyn er en del av formålet med å verne området. Det vil samsvare med kulturmiljøets og kulturhistoriens sentrale plass i vernet av Østmarka. Forskriften vil da også korrespondere bedre med ordlyden i formålsparagrafen i markaloven: *Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner.*

Forvaltningsplan

En felles forvaltningsplan for nasjonalparken og friluftslivsområdet er et godt grep for samordnet forvaltning. Planen skal utarbeides «i nær dialog med de ulike interessene i området». Byantikvaren i Oslo og Viken fylkeskommune vil være viktige aktører i planarbeidet. Vi viser til det gode samarbeidet mellom dem og statsforvalteren i arbeidet med verneforslaget.

Veilederen *Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven (M-420 / 2015)*, utgitt av Miljødirektoratet og Riksantikvaren, kan være nyttig i arbeidet med forvaltningsplanen.

Kulturmiljøplan for Østmarka

Byantikvaren i Oslo og Viken fylkeskommune skal i samarbeid med kommunene utarbeide en kulturmiljøplan for hele Østmarka. Riksantikvaren har gitt tilskudd til arbeidet. Arbeidet vil kunne frembringe kunnskap som er nyttig for forvaltningen av verneområdene.

Vennlig hilsen

Leidulf Mydland
seksjonssjef

Jostein Løvdal

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Byantikvaren - Oslo, Postboks 2094 Grünerløkka, 0505 OSLO/ Viken fylkeskommune, Postboks 1200 Sentrum, 0107 OSLO

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Statsforvalteren i Oslo og Viken		Postboks 325	1502 MOSS
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Christian Hillmann	Postboks 325	1502 MOSS